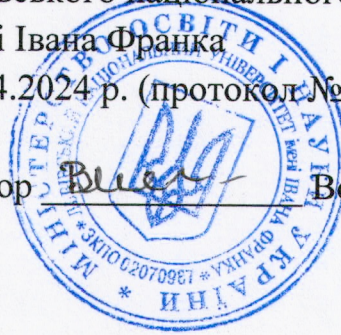

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Затверджено
на засіданні приймальної комісії
Львівського національного університету
імені Івана Франка
19.04.2024 р. (протокол № 3)

Ректор Володимир МЕЛЬНИК

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
для здобуття освітнього ступеня магістра

Спеціальність – 231 «Соціальна робота»
Освітня програма – «Соціально-психологічна реабілітація»

ВСТУП

Метою вступного фахового випробування зі спеціальності 231 «Соціальна робота» для здобуття освітнього ступеня магістра з соціальної роботи за спеціалізацією соціально-психологічна реабілітація є виявлення рівня сформованості у абітурієнтів ключових загальних та професійних компетентностей, адекватних сучасним соціокультурним умовам, а також знань та вмінь, необхідних вступникам для опанування ними освітньої програми «Соціально-психологічна реабілітація» підготовки магістра за спеціальністю 231 Соціальна робота.

Програма фахового випробування для абітурієнтів, які вступають на навчання за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна реабілітація» підготовки магістра за спеціальністю 231 «Соціальна робота» включає:

1. Перелік теоретичних модулів навчальних дисциплін із темами, що будуть винесені на вступне випробування:

Модуль I. Теорія соціальної роботи.

Модуль II. Загальна та соціальна педагогіка.

Модуль III. Основи соціалізації особистості.

Модуль IV. Технології соціальної роботи.

Модуль V. Деонтологія соціальної роботи.

Модуль VI. Соціальні аспекти інклюзії.

Модуль VII. Загальна психологія.

Модуль VIII. Вікова психологія.

Модуль IX. Соціальна психологія.

Модуль X. Соціальні технології розвитку громад.

2. Список рекомендованої літератури для підготовки до вступного випробування.

Фахове випробування проводиться у формі тестування. Тест складається із завдань з вибором однієї правильної відповіді. До кожного із завдань подано чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо вступник обрав одну правильну відповідь у такому форматі:

Тривалість фахового випробування – 60 хвилин.

Критерії оцінювання завдань тесту:

Завдання з вибором однієї правильної відповіді оцінюється 0 або 4 тестовими балами: 4 бали, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді не надано.

До фахового випробування для вступу на освітню програму «Соціально-психологічна реабілітація» підготовки магістра за спеціальністю 231 «Соціальна робота» за спеціалізацією соціально-психологічна реабілітація допускаються особи, освітній рівень підготовки яких (бакалаврський) відповідає обраній для вступу на 5-й курс спеціальності, а також особи, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра за будь-яким іншим напрямом підготовки, або спеціальністю.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ I. ТЕОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ.

Предмет, цілі та завдання соціальної роботи. Поняття «соціальна робота». Актуальність розвитку соціальної роботи в Україні. Зміст та структура соціальної роботи. Історичні та соціокультурні передумови формування соціальної роботи як професійної галузі соціальної допомоги в Україні. Функції і принципи соціальної роботи. Основні категорії соціальної роботи: соціальна політика, соціальний захист, соціальне забезпечення, соціальна допомога, соціальні послуги, клієнт, профілактика, реабілітація та ін.

Теоретичні засади соціальної роботи. Взаємозв'язок теорії і практики соціальної роботи. Теорії соціальної роботи. Соціологічні теорії: системно-екологічна модель, соціально-радикальна модель. Психолого-орієнтовані теорії: психодинамічна модель, когнітивно-біхевіористична та гуманістично-екзистенційна моделі. Комплексні теорії: кризове втручання, сімейна терапія, психосоціальна та соціально-педагогічна моделі. Сучасні теорії соціальної роботи: зелена соціальна робота, фесіністична соціальна робота, теорія наснаження.

Суб'єкт та об'єкт в соціальній роботі. Соціальний працівник як суб'єкт соціальної допомоги. Клієнт як партнер у процесі здійснення соціальної роботи. Сутність соціальної вразливості. Причини та наслідки соціальної вразливості. Соціально вразливі верстви населення. Соціальний, захист та соціальне обслуговування вразливих груп клієнтів. Соціальні послуги. Система соціальних послуг.

Соціальна робота як професія. Сфери діяльності фахівця з соціальної роботи. Соціальна служба в системі соціальної роботи. Структура соціальної служби. Система соціальних служб та соціального обслуговування в Україні.

Система соціального обслуговування населення. Соціальна робота в громаді. Соціальна робота в сільській місцевості та великому місті. Соціальна робота в системі охорони здоров'я. Соціальна робота в системі освіти. Соціальна робота у сфері культури. Соціальна робота на підприємстві.

Діяльність державних та недержавних організацій у соціальній роботі. Роль міжнародних організацій у розвитку соціальної роботи. Партнерство соціальних служб, благодійних і громадських організацій. Організація волонтерської роботи. Сфери діяльності волонтерів.

Професійні компетенції фахівця з соціальної роботи. Модель фахівця з соціальної роботи. Професійні вимоги до фахівця. Комунікативна компетентність фахівця з соціальної роботи. Особливості соціально-психологічної взаємодії у соціальній роботі. Асертивність та міжособистісна сенситивність в структурі компетентності фахівця з соціальної роботи.

Роль лідерства у соціальній роботі. Соціально-психологічна підготовка до управлінської діяльності, формування управлінських команд. Особистісне зростання як умови ефективності професійної діяльності соціального працівника. Попередження професійного вигорання соціальних працівників.

Професійна етика фахівця з соціальної роботи. Становлення та розвиток етики професійної діяльності фахівця з соціальної роботи. Етичний кодекс фахівця з соціальної роботи. Базові професійні цінності соціальної роботи. Етико-аксіологічні аспекти соціальної роботи. Міжнародна Декларація етичних

принципів соціальної роботи. Міжнародні етичні стандарти соціальної роботи. Етичні норми взаємостосунків соціального фахівця з колегами, та установами і організаціями. Етичні вимоги щодо становлення фахівця з соціальної роботи до своєї професії. Етичні дилеми в роботі з різними категоріями клієнтів.

Реформування системи соціального обслуговування в Україні. Поняття «інституціоналізація», «деінституціоналізація». Соціальні служби і соціальні послуги: їх функції та види. Сучасний стан та перспективи розвитку системи державних та громадських соціальних інституцій. Національна стратегія та план дій з реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки.

МОДУЛЬ II. ЗАГАЛЬНА ТА СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА.

Соціальна педагогіка як галузь педагогічної науки: об'єкт, предмет, мета, завдання, функції. Зв'язок соціальної педагогіки з іншими науками та галузями суспільної практики. Тезаурус соціальної педагогіки.

Зміст та структура соціально-педагогічної діяльності. Сучасні підходи до розуміння соціально-педагогічної діяльності. Структура соціально-педагогічної діяльності. Мета і завдання соціально-педагогічної діяльності. Функції соціально-педагогічної діяльності. Характеристика суб'єктів і об'єктів соціально-педагогічної діяльності. Волонтерство як важлива складова соціально-педагогічної роботи.

Соціалізація – базова категорія соціальної педагогіки: сутність, види, фактори, агенти, механізми. Сутність соціального виховання. Характеристика соціального виховання. Соціальне середовище як необхідна умова соціалізації особистості. Соціальна адаптація, її види.

Сім'я в системі інститутів соціального виховання. Сім'я як мікросередовище соціалізації особистості. Місце і роль сім'ї у процесі соціалізації особистості. Аналіз функцій та параметрів сім'ї. Зміст, форми та методи соціально-педагогічної роботи з сім'єю.

Соціально-педагогічна робота з вразливими сім'ями та дітьми. Поняття «кризи», «вразливості», складних життєвих обставин. Особливості соціально-педагогічної роботи з сім'ями, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Девіантна поведінка дітей та молоді як форма соціальної дезадаптації. Сутність девіантної поведінки. Визначення норми і патології в соціальному розвитку людини. Поняття девіантної поведінки. Характеристика різних видів девіантної поведінки неповнолітніх. Делінквентна поведінка, її види. Поняття „важковиховуваний” у соціальній педагогіці. Типові групи „важковиховуваних” підлітків. Особливості адиктивної поведінки неповнолітніх.

Соціальна профілактика як напрям соціально-педагогічної діяльності: сутність, мета, об'єкти, суб'єкти, рівні та види.

Соціально-педагогічна робота в територіальній громаді. Сучасні підходи до розуміння громади. Громада як мезорівень соціального середовища. Основні характеристики територіальної громади. Соціалізуючі функції громади. Територіальна громада як поле соціально-педагогічної діяльності державних та неурядових організацій.

МОДУЛЬ III. ОСНОВИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ

Основні наукові підходи до визначення сутності поняття “соціалізація”. Концептуальні моделі соціалізації особистості. Етапи соціалізації особистості. Фактори соціалізації особистості. Агенти та засоби соціалізації особистості. Структура процесу соціалізації особистості. Механізми соціалізації особистості. Принципи соціалізації особистості.

Сутність, види, форми адаптації особистості в процесі соціалізації. Соціальна адаптація особистості як процес, прояв і результат. Причини соціальної дезадаптації особистості в процесі соціалізації. Взаємозв'язок соціальної адаптації, дезадаптації особистості в процесі соціалізації.

Поняття, види, особливості засобів масової інформації. Функції засобів масової інформації в процесі соціалізації дітей, підлітків і молоді. Концептуальні моделі впливу засобів масової інформації на особистість, групу індивідів. Основні механізми та методи впливу засобів масової інформації на соціальне формування особистості. Основні наслідки й особливості впливу засобів масової інформації на дітей різних вікових груп.

Сутність, елементи, класифікація субкультури. Фактори формування та причини залучення підлітків і молоді до неформальних субкультур. Сутність і класифікація неформальних субкультур. Характеристика впливу різних неформальних субкультур на соціалізацію особистості. Шляхи попередження негативного впливу неформальних субкультур на соціалізацію підлітків і молоді.

Значення групи ровесників у соціальному вихованні особистості. Класифікація груп ровесників. Соціалізуючі функції групи ровесників. Соціально-педагогічні особливості соціалізації особистості в різних формальних і неформальних об'єднаннях ровесників.

Сутність, види, функції дитячих громадських організацій. Мета, завдання, зміст, принципи діяльності дитячих громадських організацій. Соціально-педагогічні технології діяльності дитячих громадських організацій в Україні.

Загальна характеристика сучасної сім'ї як фактора соціалізації особистості. Функції сім'ї в процесі соціалізації особистості. Класифікація сучасних сімей за різними критеріями. Виховний потенціал сім'ї в сучасних умовах. Соціально-педагогічні особливості соціалізації дитини в різних типах сімей.

МОДУЛЬ IV. ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ.

Технологічні аспекти соціальної діяльності. Сутність та особливості технологій соціальної діяльності. Поняття соціальної технології, класифікація соціальних технологій. Особливості технологій. Етапи соціальних технологій.

Класифікація методів та форм соціальної роботи. Процес вибору та реалізації соціальної технології.

Діагностична робота фахівця з соціальної роботи. Оцінка потреб та можливостей клієнта як основа соціальної роботи. Принципи реалізації оцінки потреб та можливостей клієнта: об'єктивності, верифікації, конфіденційності, систематичності, клієнтоцентризму. Етапи процесу оцінки: початковий етап,

підбір і аналіз даних про соціальну ситуацію, аналіз результатів оцінки та постановка соціального діагнозу, визначення проблем та потреб клієнта.

Система методів соціальної діагностики. Особливості діагностики особистості. Методика вивчення сім'ї. Методи та напрямки дослідження групи. Вимоги до застосування методів соціальної діагностики.

Технологія планування у соціальній роботі. Планування роботи з клієнтом як ефективна умова роботи з клієнтом. Поняття індивідуальний план. Мета і завдання індивідуального плану. Методика складання документу. Основні компоненти індивідуального плану роботи з клієнтом

Технологія соціальної адаптації. Державний стандарт соціальної адаптації. Загальні підходи щодо організації надання соціальної послуги. Визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги. Місце і строки надання соціальної послуги. Укладання договору про надання соціальної послуги. Зміст соціальної адаптації.

Терапевтичні технології у соціальній роботі. Поняття «соціальна терапія». Рівні реалізації технології терапії. Соціальне «лікування», соціальний захист та соціальний розвиток як функції соціальної терапії. Форми соціальної терапії відповідно до об'єкту дії: індивідуальна, групова, сімейна. Види та методи терапевтичного впливу в практиці соціально-педагогічної роботи: трудотерапія, терапії самовиховання, ігрова та казкотерапія, арттерапія та ін.

Технології соціальної корекції. Соціальна корекція: сутність поняття. Основні функції корекції: відновлювальна, компенсаційна, стимулююча, виправна. Цільова аудиторія, що потребує соціальної корекції. Методи та форми реалізації технологій соціальної корекції.

Сутність технологій соціальної реабілітації. Поняття «соціальна реабілітація». Принципи здійснення соціальної реабілітації. Види реабілітації: стихійна та організована, медична, психологічна, педагогічна та ін. Категорії населення, що потребують реабілітації. Основні види застосування соціально-педагогічної технології реабілітації. Етапи реабілітаційної діяльності фахівців. Індивідуальна комплексна програма як технологія соціальної реабілітації. Система напрямків індивідуальної комплексної програми соціальної реабілітації: соціально-побутовий, медико-фізіологічний, медико-психологічний, психолого-педагогічний, соціально-трудоий. Методика розробки комплексної програми реабілітації.

Особливості технологій соціальної профілактики. Сутність поняття «соціальна профілактика». Об'єкти та суб'єкти соціальної профілактики. Зміст профілактичної роботи у діяльності соціального фахівця. Типи (первинна, вторинна та третинна) та рівні (загальнодержавний, спеціальний, індивідуальний) реалізації соціальної профілактики. Форми та методи соціальної профілактики.

Технології соціального консультування. Сутність поняття «консультування». Державний стандарт соціальної послуги консультування. Мета, завдання та особливості проведення консультацій. Класифікація консультацій за об'єктом дії, за характером та змістом обговорюваних і вирішуваних з клієнтом проблем, за цільовою установкою клієнта, за напрямом консультування. Умови та етапи проведення соціального консультування. Індивідуальна консультативна бесіда та методика її проведення. Особливості

проведення телефонного консультування. Характерологічні особливості інших методів консультування: регламентування, нормування, інструктування, приклад, наслідування, заохочення, переконання, критика та ін.

Технологія соціального посередництва. Особливості соціального посередництва. Державного стандарту соціальної послуги представництва інтересів. Форми соціального посередництва. Технології соціального посередництва у вирішенні правових, побутових проблем клієнтів. Технології посередництва у наданні необхідної допомоги і підтримки клієнтів.

Технологія медіації у соціальній роботі. Технології посередництва у вирішенні міжособистісних, сімейних конфліктів. Державний стандарт соціальної послуги посередництва (медіації). Загальні підходи до організації та надання соціальної послуги медіації. Принципи та правила медіації. Етапи реалізації технології медіації.

Технологія ведення випадку (case management). Суть технології ведення випадку (case management). Мета та завдання технології. Особливості здійснення та алгоритм технології ведення випадку. Державний стандарт соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах.

Екстрена допомога у соціальній роботі. Поняття, зміст та завдання екстреної допомоги. Державний стандарт соціальної послуги кризового та екстреного втручання. Зміст та основні задачі оцінки кризової ситуації отримувача соціальної послуги. Правила та перестороги консультування клієнтів із суїцидальною поведінкою. Міжнародна федерація служб невідкладної телефонної допомоги: історія, задачі, правила, принципи роботи. Психічні реакції людини на екстремальні обставини (уточніть види обставин): зміни мовлення, рухів, змісту повідомлень. Зв'язок змісту екстремальної події з особливостями психотравмуючих переживань. Поняття критичної ситуації та переживання у діяльнісному підході.

Соціальний супровід як технологія соціальної роботи: зміст, завдання, етапи. Раннє втручання як інноваційна технологія соціальної роботи.

Соціальна робота з молоддю. Загальна характеристика основних проблем сучасної молоді в Україні, їх причини та шляхи вирішення. Напрямки молодіжної політики сучасної української держави, її документальна та інституційна основа. Молодь як суб'єкт соціальної роботи. Категорії молоді, яка потребує соціальної підтримки. Принципи соціальної роботи з молоддю та участь молоді в процесах прийняття рішень. Соціальні служби для сім'ї, дітей та молоді: зміст і форми діяльності. Мобільна соціальна робота: зміст та принципи. Форми і методи соціальної роботи з молоддю, яка виходить з-під опіки. Технології соціальної роботи з дезадаптивною молоддю.

Соціальна робота з сім'єю. Сім'я як суб'єкт соціальної роботи. Категорії сімей, які потребують соціальної підтримки. Підходи та принципи соціальної роботи з сім'єю. Сучасні моделі соціальної роботи з сім'єю. Технологія формування відповідального батьківства у роботі з сім'ями.

Соціальна робота з сім'ями та дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах.

Соціальна робота з сім'ями, які виховують дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Соціальна робота з дітьми та дорослими, які зазнали насильства в сім'ї.

Забезпечення допомоги особі, яка постраждала від насильства: заклади, етапи, види допомоги, передбаченої законодавством. Компетенції соціальних працівників щодо проведення оцінки у сім'ї (в ситуації підозри насильства). Дії громадських, благодійні та волонтерських організацій у разі звернення щодо ситуації насильства.

Соціальна робота з людьми з інвалідністю. Сучасні уявлення про інвалідність. Принципи соціальної роботи з людьми із особливими потребами. Синдром «інваліда» та його складові – симптоми. Основи етикету у спілкуванні з людьми із особливими потребами. Сутність понять «абілітація» і «реабілітація». Сутність понять «сегрегація», «інтеграція», «інклюзія» стосовно людей з інвалідністю. Незалежне життя людей з інвалідністю як мета соціальної політики і соціальної роботи. Технології роботи з людьми з інвалідністю.

Соціальна робота з алко- та наркозалежними людьми

Чинники, прояви та процес виникнення адиктивної поведінки. Форми прояву та психологічна сутність процесу узалежнення від психотропних речовин. Стадії алкоголізму та наркоманії, їх критерії. Динаміка виникнення узалежнення від наркотиків у підлітків та молоді. Складові психологічної готовності до вживання психотропних речовин. Роль сімейного виховання у виникненні особистої схильності до адиктивної поведінки.

Соціальна робота з питань профілактики адикцій та реабілітації осіб у відповідності до цільових груп. Співпраця держави та недержавних організацій у вирішенні проблем профілактики та реабілітації адиктивної поведінки. Діяльність закладів для лікування та соціальної реабілітації осіб, які узалежені від психотропних речовин. Зміст та форми роботи соціального працівника з родинами алко- та наркозалежних осіб.

Соціальна робота з делінквентними особами. Соціальна робота в пенітенціарній системі. Законодавство України про соціально-психологічну службу в пенітенціарній системі. Діяльність соціальних служб у виховних колоніях для неповнолітніх та інших закладах пенітенціарної системи. Структура та функції державної пенітенціарної служби України. Соціально-психологічна характеристика осіб, які скоїли правопорушення. Особливості спілкування соціального працівника, з особами що скоїли правопорушення. Поняття вимушеного спілкування. Застосування методу контактної взаємодії в умовах вимушеного спілкування. Особливості роботи соціального працівника з неповнолітніми правопорушниками та їх батьками.

Специфіка діяльності соціального працівника із засудженими та персоналом в пенітенціарних закладах різного рівня безпеки. Специфіка діяльності соціального працівника в пенітенціарних закладах, де утримуються жінки з дітьми. Особливості роботи соціального працівника із засудженими до альтернативних покарань. Специфіка діяльності соціального працівника з особами, які повернулись з місць позбавлення волі.

Соціальна робота з людьми похилого віку. Психофізіологічні особливості людей похилого віку. Соціальна робота з людьми похилого віку. Соціальна допомога людям похилого віку. Будинки-інтернати для людей похилого віку. Територіальні центри обслуговування пенсіонерів та самотніх

непрацевдатних громадян і відділення соціальної допомоги вдома. Державний стандарт догляду вдома. Державний стандарт денного догляду для людей похилого віку.

Соціальна робота з безпритульними людьми. Безпритульність як соціальна проблема. Основні причини безпритульності. Соціальна робота з безпритульними людьми. Вулична робота як технологія надання послуг безпритульним.

МОДУЛЬ V. ДЕНТОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Деонтологія як навальна дисципліна і як засіб регулювання соціально-педагогічної діяльності. Історичний розвиток професійної етики і професійної моралі. Предмет і завдання деонтології як навчальної дисципліни. Критерії соціально-педагогічної етики Професійна мораль. Ціннісно-смилова основа морально-етичної регуляції професійно-трудоких відносин.

Теоретико-методичні засади формування деонтологічної культури Висвітлення поняття «деонтологія» як розділу етики. Завдання соціально-педагогічної деонтології. Принципи соціально-педагогічної деонтології. Основні концепції морального вчинку. Моделі прийняття соціальними педагогами професійних рішень. Етично-моральні аспекти соціально-педагогічної діяльності.

Проблема формування етики в історико-педагогічному контексті. Роль етики у розвитку суспільства. Основні етичні концепції. Основні категорії професійної етики: етичні стосунки, етична свідомість, етичні дії та професійний обов'язок. Функції етики соціальної і соціально-педагогічної роботи. Принципи етики соціальної і соціально-педагогічної роботи. Деонтологія як розділ етики.

Джерела соціально-педагогічної етики. «Золоте правило» етичної системи. Аристотелівська етична традиція. Деонтологічна лінія Канта та онтологічна лінія Гегеля, їх роль у формуванні соціальної деонтології. Етичні погляди Б. Грінченка. А. Макаренка, Г. Сковороди, В. Сухомлинського, К. Ушинського та інших

Педагогічна етика. Умови виникнення педагогічної етики. Морально-професійні норми, їх історичний розвиток. Морально-професійні кодекси, їх функції – пізнавальна, регулятивна, ціннісна. Завдання педагогічної етики. Призначення та сенс професійної етики. Гуманістична спрямованість педагогічної етики.

Структура соціально-педагогічної культури та характеристика її основних компонентів. Загальна та педагогічна культура. Складові соціально-педагогічної культури та їх призначення. Структурні компоненти соціально-педагогічної культури соціального педагога. Шляхи формування педагогічної культури соціального педагога. Особливість педагогічної культури. Підходи до розуміння сутності поняття «педагогічна культура!». Культура педагога, як феномен педагогічної практики. Форми прояву педагогічної культури соціального педагога.

Проблеми морально-етичного регулювання професійної діяльності соціального працівника. Структура моралі. Функції моралі. Мораль і право. Моральні принципи професійної діяльності.

Професійна культура як складова етики соціального працівника та соціального педагога. Соціальні функції культури. Ціннісно-вмотивоване ставлення соціальних педагогів до професійної діяльності.

Особистісно-професійні характеристики соціального працівника та соціального педагога. Ціннісні орієнтації соціального педагога, як фактор професійної придатності. Морально-етична культура майбутнього фахівця. Особистісні якості соціального педагога. Особливості етикету у різних ситуаціях.

МОДУЛЬ VI. СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ІНКЛЮЗІЇ

Спеціальна педагогіка як наука: об'єкт, предмет, завдання. Понятійно-категоріальний апарат спеціальної педагогіки. Роль спадковості та навколишнього середовища у генезі порушень психофізичного розвитку. Загальна характеристика критичних періодів розвитку.

Діти з особливими освітніми потребами: особливості психофізичного розвитку. Соціалізація дитини з особливими освітніми потребами: індивідуальний підхід та етапи соціалізації.

Інклюзивна освіта: сутність, завдання та принципи. Деонтологія інклюзивної освіти. Організація освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти. Сутність, мета і завдання інклюзивного навчання. Форми організації інклюзивного навчання. Спеціальні форми інклюзивного навчання.

Теорія інклюзивного виховання. Сутність інклюзивного виховання. Основні методи і форми інклюзивного виховання

Технологія психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами. Індивідуальна програма розвитку дитини з особливими освітніми потребами.

МОДУЛЬ VII. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Предмет психології як науки. Структура, завдання та стан сучасної психології. Місце психології в системі наук.

Психіка і свідомість. Розвиток свідомості та її структура. Свідоме і несвідоме в психічній діяльності людини.

Поняття про відчуття. Відчуття як первинна форма орієнтування організму в довкіллі. Класифікація та види відчуттів.

Поняття про пам'ять. Зв'язок пам'яті людини з її здібностями та діяльністю. Природа пам'яті.

Поняття про мислення. Зв'язок мислення з мовою, мовленням та чуттєвим пізнанням людини.

Поняття про уяву як вищий пізнавальний процес. Фізіологічна основа уяви. Класифікація та види уяви.

Поняття про увагу. Функції уваги. Види та форми уваги. Властивості уваги.

МОДУЛЬ VIII. ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Вікова психологія та її місце у системі психологічних знань. Вікова мінливість психічних явищ як об'єкт вікової психології. Предмет вікової психології. Зміст та основні поняття вікової психології.

Специфіка застосування методів психологічних досліджень у роботі з дітьми. Групи методів та їх характеристика. Загально-психологічні і спеціально-психологічні методи. Психолого-педагогічний експеримент як особливий метод

вікової психології. Теоретичні проблеми і практичні завдання вікової психології.

Основні закономірності та тенденції онтогенезу психіки людини, поняття про сенситивні та критичні періоди.

Психічний розвиток дитини в нутроутробному стані. Вплив зовнішнього середовища на плід дитини.

Період пристосування новонародженої дитини. Фізичні стани. Вроджені особливості новонародженого. Встановлення стосунків між новонародженим та батьками. Формування психічних процесів та моторних навичок немовляти. Вікові особливості емоцій. Спілкування немовлят з дорослими. Становлення Я- концепції. Криза одного року, її причини, прояви та шляхи її подолання.

Розвиток психічних процесів у ранньому дитинстві. Становлення мовлення. Вікові особливості емоційно-вольової сфери. Початкові стадії формування особистості. Гра як провідний вид діяльності у ранньому дитинстві. Криза 3 років і шляхи її подолання.

Криза 6-7-ми років та шляхи її подолання. Розвиток психічних процесів. Формування почуттів та волі. Психологічні особливості становлення особистості дитини у пізньому дитинстві. Взаємовідносини з однолітками і дорослими.

Криза підліткового віку, її соціально-психологічні та внутрішньо-біологічні причини та шляхи подолання. Розвиток психічних процесів, емоцій та волі підлітка. Особливості спілкування у підлітковому віці: спілкування підлітка з однолітками, з батьками, з дорослими. Розвиток особистості підлітка. Формування самосвідомості та Я-концепції підлітка.

Кризи юнацького віку та формування особистої ідентифікації. Формування особистості. Соціальне середовище та його роль у юнацькому віці. Пізнавальна та емоційно-вольова сфери юнаків.

Тенденції розвитку людини в дорослому віці. Кризи та сенситивні періоди в дорослому віці. Психічні процеси у дорослому віці. Батьківські ролі та їх засвоєння. Особистісні завдання на етапі середньої дорослості. Стиль сімейного життя. Статеві відмінності у дорослому віці. Криза середнього віку.

МОДУЛЬ ІХ. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Поняття особистості у психології. Людина, індивід, особистість, індивідуальність. Структура особистості. Свідоме і несвідоме у структурі особистості. Самосвідомість. «Я-концепція» та її компоненти. Самооцінка – центральний компонент «Я-концепції».

Поняття про спілкування. Засоби спілкування: мова і мовлення в психічному розвитку людини. Невербальні засоби спілкування, їхня роль у діяльності вчителя. Функції спілкування. Форми спілкування. Ефективність та стилі спілкування. Оволодіння навичками спілкування.

Діяльність як психологічна проблема. Поняття про діяльність як вияв фізичної і психічної активності. Діяльність як фактор розвитку індивіда і становлення людської особистості та індивідуальності. Соціально-психологічний аспект діяльності. Діяльність як психофізіологічний процес.

Зміст і структура активності і діяльності. Внутрішні і зовнішні компоненти діяльності. Інтеріоризація та екстеріоризація. Види людської діяльності, їхнє освоєння і розвиток.

Сприймання і розуміння людьми один одного як аспект міжособистісного спілкування. Взаємини та ставлення. Функції спілкування. Взаємний вплив та пізнання у процесі міжособистісного спілкування. Типові труднощі і техніка міжособистісного спілкування. Кризи і конфлікти в житті людини. Класифікація груп у психології. Рівні соціально-психологічного розвитку груп. Вплив групи на особистість та особистості на групу. Референтні групи й особистість. Проблема конформізму і нонконформізму.

Поняття про емоції і почуття. Функції емоцій і почуттів. Психологічні теорії емоцій, їхня фізіологічна основа. Види емоцій: прості і складні, вроджені і набуті. Види почуттів. Форми переживання емоцій і почуттів. Емоційні стани. Розвиток і виховання культури емоцій і почуттів у дітей.

Поняття про волю. Ознаки вольової поведінки. Функції волі. Теорії волі. Воля як вища психічна функція. Вольова регуляція. Внутрішній (інтернальний) та зовнішній (екстернальний) локус контролю. Критерії вольової поведінки. Вольові дії. Простий і складний вольовий акт. Основні фази (структура) складної вольової дії. Потяг, бажання, хотіння як форми прояву волі. Розлади складної вольової дії: абулія та апраксія. Класифікація вольових якостей особистості. Розвиток та виховання вольової активності людини.

Поняття про темперамент. Історія розвитку вчення про темперамент. Фізіологічні основи темпераменту. Тип вищої нервової діяльності і темперамент. Психологічна характеристика та властивості типів темпераменту. Особистість і темперамент.

Поняття про характер. Природні і соціальні передумови формування характеру. Структура характеру. Провідні риси характеру. Акцентуації рис характеру. Типовий характер українця.

Поняття про здібності. Природні і соціальні передумови здібностей. Структура здібностей. Здібності, обдарованість, талант, геніальність, майстерність. Формування та розвиток здібностей.

МОДУЛЬ X. СОЦІАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ГРОМАД

Сучасні наукові підходи до розуміння роботи в громаді. Базові компоненти громади. Наукові підходи до розуміння громади: соціологічний, політико-правовий, соціально-педагогічний та базові компоненти громади. Ретроспектива виникнення соціальної роботи в громаді. Концепції організації соціальної роботи в громадах. Особливості соціальної роботи в громадах в умовах децентралізації. Спільні ознаки громади. Мережа взаємовідносин у громаді та її рівні: політичний, професійний, соціальний, побутовий, дозвіллевий. Характеристика громади, дружньої до людини.

Теорії та моделі соціальної роботи в громаді. Теорії соціальної роботи та особливості їх застосування у соціальній роботі в громаді. Психосоціальні теорії у соціальній роботі в громаді. Системні та радикальні теорії соціальної роботи та особливості їх застосування при роботі з громадою. Моделі соціальної роботи в громаді: перспектива екосистем, підхід, орієнтований на сильні сторони громади, феміністична перспектива, зелена соціальна робота в громаді, підхід, заснований на правах людини. Класичні моделі соціальної роботи в громаді за Д. Ротманом.

Моделі соціальної роботи за К. Поплом: розвиток громади, планування, соціальна дія, соціальна підтримка і догляд в громаді, налагодження системи надання соціальних послуг, навчальна модель, феміністична та антирасистська моделі соціальної роботи.

Практико-орієнтовані моделі соціальної роботи в громаді, спрямовані на продукування і реалізацію соціальних змін. Мобілізація мас (Mass Mobilization), соціальна дія (Social Action), участь мешканців (Citizen Participation), представництво інтересів (Public Advocacy), популяризація навчання (Popular Education) та розвиток соціальних мереж (Local Service Development). Модель запобігання злочинності в громаді (зниження стигми). Модель здорового способу життя. Модель «відродження громади». Модель виробництва. Модель імпаверменту («наснаження»). Практико-орієнтовані моделі: модель Чевіза (модель організаційних зв'язків), модель Алінського (модель коаліцій), модель Росса (модель зустрічі у домівках), модель соціальних мереж.

Активізація громади як процес залучення до рішень. Соціальні технології активізації громади. Дефініція понять «робота у громаді» та «активізація громади». Принципи та етапи процесу активізації громади. Умови активізації громади. Соціальні технології активізації громади.

Створення ініціативних груп в громаді як спосіб нарощування соціального капіталу. Розуміння поняття «ініціативна група». Склад ініціативної групи та її функції, взаємодія з органами місцевого самоврядування у просуванні та лобіюванні ініціатив мешканців громади. Волонтерство як місцева ініціатива. Краудсорсинг як інструмент вирішення місцевих проблем. Наставницька допомога місцевим лідерам: дорадчі ради, ініціативні групи, консультативні комітети та омбудсмени.

Характеристика та роль партнерства в умовах територіальної громади. Дефініція понять «соціальне партнерство», «міжсекторальна взаємодія», «соціальна взаємодія», «соціальне співробітництво». Взаємозв'язок та співробітництво між секторами у територіальній громаді: владі, бізнесі, громадськості та ініціатори партнерства при вирішенні проблем громади та співпраця із секторами територіальної громади.

Принципи ефективного співробітництва в громаді. Побудова та підтримання партнерства. Необхідність формування стратегічних цілей. Спільна оцінка діяльності, відповідальність та ротація партнерів при розв'язанні соціальних питань громади.

РЕКОМЕНДОВАНА БАЗОВА ЛІТЕРАТУРАМОДУЛЬ І. ТЕОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

- 1) Актуальні проблеми теорії та практики соціальної роботи на межі тисячоліть : монографія / за ред. А. Й. Капської. – К.: УДЦССМ, 2001. – 344 с.
- 2) Безпалько О. В. Соціальна робота в громаді : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / Ольга Володимирівна Безпалько. – К. : ЦНЛ, 2005. –176 с.
- 3) Головатий М. Ф. Соціальна політика і соціальна робота : терм.-понятійн. слов. / М. Ф. Головатий, М. Б. Панасюк. – К. : МАУП, 2005. – 560 с.
- 4) Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За аг. Рд. Проф.. І.Д. Зверевої. – Київ, Симферополь : Універсум, 2012. – 536 с.
- 5) Лукашевич М. П. Теорія і методи соціальної роботи : навч. посіб. / М. П. Лукашевич, І. І. Мигович. – 3-є вид., доп. та перероб. – К. : МАУП, 2013. – 168 с.
- 6) Семигіна Т. Сучасна соціальна робота: навчальний посібник / Т. Семигіна – Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. – 275 с
- 7) Семигіна Т. Сучасна соціальна робота: навчальний посібник / Т. Семигіна – Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. – 275 с – Електронний ресурс – URL: https://www.researchgate.net/profile/Tetyana_Semigina3/publication/342003632_Sucasna_socialna_robota/
- 8) Словник-довідник для соціальних педагогів та соціальних працівників / За заг. ред. А.Й. Капської, І. М. Пінчук, С. В. Толстоухової. – К., 2000. – 260 с.
- 9) Соціальна робота в Україні: навч. посіб. / І. Д, Зверева, О. В. Безпалько, С. Я. Харченко та ін; За зал ред. І.Д. Зверевої, Г.М. Лактіонової. – К.: Наук, світ, 2003. – 233 с.
- 10) Соціальна робота з дітьми, молоддю, жінками, різними категоріями сімей : аналітичний звіт щодо діяльності центрів соціальних служб для молоді / упор. Р. Г. Драпушко, С. В. Толстоухова, О. К. Шатохіна, Л. І. Шамрай. – К. : [б. в.], 1999. – 140 с.

МОДУЛЬ ІІ. ЗАГАЛЬНА ТА СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

- 1) Анєнкова І.П., Байдан М.А. Педагогіка. Навчальний посібник. Львів: Новий світ, 2018. 567с.
- 2) Безпалько О. В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях: Навч. посібник / О. В. Беспалько. – К., 2009. – 208 с.
- 3) Безпечна і дружня до дитини школа в контексті реформи «НУШ» / В. Пономаренко, Т. Воронцова, О. Сакович та ін. – К. : Алатон, 2020. – 64 с.
- 4) Вайнола Р. Х., Ясточкіна І. А. Організація та проведення соціально-педагогічного дослідження : Навч.-метод. посіб. К. НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. 214 с.
- 5) Віктимологія : навч. посіб. / В. В. Голіна, Б. М. Головкін, М. Ю. Валуйська та ін.; за ред. В. В. Голіни і Б. М. Головкіна. Харків: Право, 2017. 308 с.
- 6) Гавриленко С.О. Особливості ведення службової документації соціального педагога закладу освіти – Суми : НВВ КЗ СОІППО – 2022. – 48 С.
- 7) Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В.Г.Кремень] : 2-ге вид., допов. та перероб. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 1144 с.

- 8) Задорожна-Княгницька Л. В. Загальні основи педагогіки : навч. посіб. для здоб. вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» / Л. В. Задорожна-Княгницька, І. Б. Тимофєєва. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 192 с.
- 9) Інформаційно-аналітичний збірник «Освіта в Україні в умовах воєнного стану». Київ. 2022. 358 с.
- 10) Козирев М.П. Соціальна педагогіка: навч. посібник. Л.: ЛьвДУВС. 2020. 352 с.
- 11) Козловський Ю. М., Дольнікова Л. В. Педагогіка: навч. посіб. Львів: Видво Львівської політехніки, 2018. 232 с.
- 12) Марчук А. В. Андрагогіка: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. - 300 с.
- 13) Маценко Л. М. М. Педагогіка сімейного виховання : підручник. Вид. 3-тє, доп., перероб. / Л.М. Маценко. – Київ : ЦП «Компринт», 2019. – 376 с.
- 14) Мосіяшенко В. Українська етнопедагогіка: навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2020. 175 с.
- 15) Нагачевська З.І. Педагогіка : навч.-метод. посіб. для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 144 с.
- 16) Організація діяльності закладів освіти в умовах воєнного стану. Порадник III. З досвіду роботи освітян міста Києва : навч.-метод. посіб. / Упоряд.: Фіданян О.Г., Войцехівський М.Ф., Івашньова С.В. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2022. – 600 с.
- 17) Пальчевський С. С. Педагогіка : загальні засади педагогіки, з історії педагогіки, теорія освіти і навчання (дидактика), теорія виховання, школознавство : рек. МОН України як навч. посіб. для студ ВНЗ. – Вид. 3-тє, стереотип. Київ : Каравела, 2019. 495 с.
- 18) Пальчевський С.С. Соціальна педагогіка: навч. посібник. К.: Кондор. 2015. 550 с.
- 19) Пащенко М. І., Красноштан І. В. Педагогіка: навч.-метод. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 228 с.
- 20) Рудкевич Н.І. Методика соціально-педагогічної роботи : навчально-методичний посібник / Н. І. Рудкевич. – Львів: Растр-7, 2021. – 324 с.
- 21) Словник термінів і понять сучасної освіти / уклад. : Л. М. Михайлова, О. В. Пагава, О. В. Проніна. За заг. ред. Л. М. Михайлової. Северодонецьк, 2020. 194 с.
- 22) Соціальна педагогіка : підруч. / за ред. А. Й. Капської. – К. : ЦУЛ, 2011. – 488 с.
- 23) Соціальна педагогіка: мала енциклопедія / За заг. ред. проф. І.Д. Зверєвої. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 336 с.
- 24) Соціально-педагогічний супровід в освітньому закладі : навч. - метод. посібник / уклад. : В. В. Байдик та ін. Житомир : ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”», 2021. 95 с.

МОДУЛЬ III. ОСНОВИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ

- 1) Авер'янова Г. М. Особливості соціалізації молоді в умовах трансформації суспільства / Г. М. Авер'янова, Н. М. Дембицька, В. В. Москаленко. – К.: «ППП», 2005. – 307 с.

- 2) Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання) / А. Й. Капська, О. В. Безпалько, Р. Х. Вайгюла; Заг. ред. А. Й. Капська. – К., 2010. – 164 с.
- 3) Бех І. Д. Виховання особистості: У 2 кн. / І. Д. Бех. – К.: Либідь, 2003. – 621 с.
- 4) Власенко Ф.П. Нові вектори соціалізації індивіда в умовах сучасних суспільних трансформацій // СОФІЯ. Гуманітарно-релігієзнавчий вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2017. – № 1(8). – С. 48–51.
- 5) Вплив релігії на процес соціалізації особистості / Л. Суятінова // Соц. психологія. – 2006. – № 1. – С. 84–93.
- 6) Дерев'янюк С. П. Психологія молодіжних субкультур : Навчально-методичні рекомендації. Чернігів : НУЧК імені Т.Г. Шевченка, 2019. 76 с.
- 7) Зозуляк-Случик Р. В. Основи соціалізації особистості: навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти (освітньо-професійна програма «Соціальна педагогіка»). 2-е вид., переробл. та доповн. Івано-Франківськ : НАІР, 2021. 222 с.
- 8) Кравченко Т. В. Сутнісні характеристики соціалізації / Т. В. Кравченко // Педагогіка і психологія. – 2007. – № 3. – С. 11-20.
- 9) Лавриченко Н.М. Педагогіка соціалізації: європейські абрисы. К., 2000, 444с.
- 10) Москаленко В.В. Соціалізація особистості: монографія. К.: Фенікс, 2013. 540 с.
- 11) Освіта, навчання, виховання й соціалізація як поняття й процеси та межі осягнення ними особистості / В. Рябченко // Вища освіта України. – 2011. – № 1. – С. 46-54.
- 12) Панченко О. А. Соціалізація особистості в умовах інформаційної турбулентності. Актуальні проблеми психології, 2019, 52: 87-93.
- 13) Плотніков П. Соціально-педагогічні основи соціалізації молоді промислового регіону. Д, 2004. 495с.
- 14) Психологія особистості : навч. посіб. / укладачі І. О.Петухова, Р. А. Калениченко, О. Г. Льовкіна [та ін.] ; за заг. ред. Є. М. Суліми ; Ун-т ДФС України. – Ірпінь, 2021. – 338 с. – (Серія «На допомогу студенту УДФСУ»; т. 80).
- 15) Савченко С. В. Абераційна соціалізація в контексті соціалізації особистості в сучасному інформаційному суспільстві / С.В. Савченко, О.Л. Караман // Освіта та педагогічна наука. – 2019. - №2 (171), - С. 60-68
- 16) Соціалізація особистості [Текст]: навч. посібник / В. В. Радул, Я. В. Галета. Рек. МОН. –Кіровоград : ФОП Александрова М.В., 2016. 236 с.
- 17) Соціалізація особистості: зб. наук. пр. / ред.: А. Й. Капська; Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К. : Логос, 2005. – 241 с.
- 18) Соціалізація та досвід особистості в контексті психології соціальної роботи / Кривоконь, Н. І. // Збірник наукових праць Інституту психології ім.Г. С.Костюка АПН України "Проблеми загальної та педагогічної психології". – 2011.– № 1. – С. 223-231.
- 19) Харченко С. Я. Соціалізація дітей та молоді в процесі соціально-педагогічної діяльності: теорія і практика: Монографія. – Луганськ: Альма-матер, 2016
- 20) Циба В.Т. Соціологія особистості: системний підхід [Текст]: навч. посіб. / В.Т. Циба. – К.: МАУП, 2004. – 464 с.

МОДУЛЬ IV. ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

1) Бех В. П., Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціальна робота в сучасному суспільстві : монографія. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. 601 с.

2) Вайнола Р. Х. Технологізація соціально-педагогічної роботи: теорія та практика : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., за спец. «Соц. педагогіка»]. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2008. 134 с.

3) Горемікіна Ю.В. Інноваційні практики соціальної роботи з вразливими групами населення в Україні. *Демографія та соціальна економіка*. 2020. № 3 (41). С.91–113.

4) Григоренко І.О., Савельєва Н. М. Соціальна робота з внутрішньо переміщеними особами в сучасних умовах: навч. посіб. [для студ. і магістр. спецтей «Соц. робота» і «Соц. педагогіка»] / І.О. Григоренко, Н. М. Савельєва. – Полтава : ПНПУ, 2017. – 100 с.

5) Загальна декларація прав людини на сервері верховної ради України. http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_015

6) Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» (№ 1706-VII, 20.10.2014) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>

7) Закон України «Про соціальні послуги» (№ 2671-VIII, 17.01.2019) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>

8) Капська А.Й., Завацька Л.М., Грищенко С.В. Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах. Навчальний посібник. - К. : Видавничий Дім «Слово», 2011. - 248 с.

9) Кочемировська О.О., Христова Г.О. Стандарти надання соціальних послуг особам, які постраждали від насильства в сім'ї: міжнародний досвід та рекомендації для України / Наук. ред. О. Кочемировська / Заг. ред С. Павлиш. – К.: Запоріжжя: Друкарський світ, 2011. – 228 с.

10) Кубіцький С.О. Технології соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах: Навч. посіб. – 3-те вид. доп. і перероб. – К.: Міленіум, 2015. – 300 с.

11) Мурашкевич О.А. Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах : навчально-методичний посібник. Луганськ. Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 202 с..

12) Основи соціальної реабілітації: навчально-методичні рекомендації. ІДГУ Ізмаїл, 2019. – 193 с.

13) Оцінка потреб внутрішньо переміщених осіб в Україні та послуг для них, проведена МГО «Соціальні ініціативи з охорони праці та здоров'я» [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.lhsi.org.ua/images/2015/Doslidzhennya_VPO_LHSI2015.pdf

14) Правові основи соціальної роботи. http://pidruchniki.com/16280414/sotsiologiya/pravovi_osnovi_sotsialnoyi_roboti

15) Проблеми соціалізації особистості в умовах соціальних змін: колект. монографія / за заг. ред. А.В.Камбура. – Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім.Ю. Федьковича, 2020. – 418 с.

16) Психолого-педагогічна експертиза [Електронний ресурс] : хрестоматія / Укладачі: С. П. Дерев'янка, Ю. В. Примак. – Чернівці: Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, 2021. – 280 с.

- 17) Семигіна Т. Міжнародна соціальна робота: пріоритети та стандарти. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 175 с.
- 18) Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
- 19) Соціальна робота в Україні: Навч. посіб. / І. Д. Зверева, О. В. Безпалько, С. Я. Харченко та ін.; За заг. ред.: І. Д. Зверевої, Г. М. Лактіонової. - К.: Центр навчальної літератури, 2016. - 256 с
- 20) Соціальна робота в зарубіжних країнах : [навчальний посібник]. – [Видання друге, доповнене та перероблене].– К. : СПД Чалчинська Н.В., 2016. – 169 с.
- 21) Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб. у 2-х ч.; / А. В. Аносова, О. В. Безпалько, Т. П. Цюман та ін. / За заг. ред.: Т. В. Журавель, З. П. Кияниці. – К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. – 352 с.
- 22) Соціальна робота з жінками : навчальний посібник для студентів спеціальностей 231 Соціальна робота та 232 Соціальне забезпечення (Галузь знань 23 Соціальна робота) / [уклад.: А. І. Войтовська, О. О. Кравченко]. – Умань: Візаві, 2018. – 229 с.
- 23) Соціальний захист постраждалих від збройних конфліктів: конспект лекцій навчальної дисципліни. [Електронний ресурс]: навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю 231 «Соціальна робота»/ КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Т.П. Руденко, Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 34 с.
- 24) Соціально-педагогічна діяльність в умовах трансформації суспільства: теоретичні та прикладні проблеми : монографія / С. П. Архипова, Т. М. Десятов, І. І. Курляк, Л.І.Міщик, Г.Я.Майборода та ін. ; за заг. ред. С. П. Архипової. – Черкаси : ФОП Гордієнко Є.І., 2014. – 235 с.
- 25) Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій : практичний посібник / [Т. М. Титаренко, М. С. Дворник, В. О. Климчук та ін.] ; за наук. ред. Т. М. Титаренко / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2019. – 220 с.
- 26) Технології соціальної роботи і соціальної допомоги в умовах трансформаційного періоду: навчально-методичний посібник / за заг. ред. А. О. Полянничко, А. В. Кирилюк. Суми : ФОП Цьома, 2020. 336 с.
- 27) Технології соціальної роботи: Навчальний посібник з грифом МОН України. / О.А.Агарков, Д. Ю. Арабаджієв, Т. В. Єрохіна, В.В. Кузьмін, І.В.Мещан, В. М. Попович. Запоріжжя: вид. комплекс АТ «Мотор-Січ», 2015 .487 с.
- 28) Тимошко Г. М. Організація діяльності державних і спеціалізованих соціальних служб : навчальний посібник. – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2011. – 248с.
- 29) Ушакова І.В. Супервізія : навч. посіб. Миколаїв. : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2011. 228 с.
- 30) Шахрай В. М. Технології соціальної роботи: навч. посібник. Київ : Центр навч. літератури, 2006. 464 с.

МОДУЛЬ V. ДЕНТОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

- 1) Бобовська А. В., & Федорова О. В. Професійно-етичні норми соціальної роботи. Теоретичні і прикладні проблеми психології, 2018, (3 (1)), 34-40.
- 2) Бобро А. А. Зміст та структура професійної етики в соціальній роботі. Молодий вчений, 2018, (4 (56)), 472-475.
- 3) Вступ до соціальної роботи: Навч. посібник / За ред. Семигіної Т. В., Миговича І. І. Київ: Академвидав, 2005. 304 с.
- 4) Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За заг. ред. І. Д. Звереві. Київ, Сімферополь: Універсум, 2012. 536 с.
- 5) Євдокимова І. А., & Бутиліна О. В. Професійні та кадрові ризики в соціальній роботі. Грані, 2019, (22, № 2), 23-31.
- 6) Зозуляк-Случик Р., & Радкевич О. Деонтологія соціальної роботи як складова професійно-етичної компетенції майбутніх фахівців. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: "Педагогічні науки", 2017, (3).
- 7) Зозуляк-Случик Р., Радкевич О. Деонтологія соціальної роботи як складова професійно-етичної компетенції майбутніх фахівців. Вісник Черкаського університету: педагогічні науки. 2017, № 3. С. 36-41. URL: <http://ped-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/1531>
- 8) Карагодіна О. Г., Лютий В. П., & Пожидаєва О. В. Етична експертиза наукових досліджень у соціальній роботі: ставлення професійної спільноти. In Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи: м-ли Всеукр. наук.-практ. конф. Умань: ВІЗАВІ 2019, (pp. 59-62).
- 9) Клос Л. Соціальна робота у сфері здоров'я: етика професійної діяльності соціальних працівників. Наука і техніка сьогодні, 2022, (11 (11)).
- 10) Ключко О. О. Етичні стандарти соціальної роботи. Молодий вчений, 2019, (4 (2)), 257-261.
- 11) Краснова Н. П. Педагогічна етика як складова професійної етики фахівця з соціальної роботи. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки, 2021, (1 (339) Ч. 1), 177-190.
- 12) Лаврецький Р. В., & Лоза А. С. Етичні дилеми в соціальній роботі. Молодий вчений, 2017, (12), 81-86.
- 13) Петрухан-Щербакова Л. Основні положення професійної етики соціального працівника у спадщині Мері Елен Річмонд (1861-1928 рр.). Освітологічний дискурс, 2018, 51-60.
- 14) Про затвердження Етичного кодексу спеціалістів із соціальної роботи України: Наказ Міністерства
- 15) Семигіна Т. Глобальні пріоритети соціального розвитку: імперативи для політики і практики. Наукові записки НаУКМА: Психологічні, педагогічні науки та соціальна робота. 2013, Т. 149. С. 57-61.
- 16) Семигіна Т. Міжнародна соціальна робота: глобальні пріоритети соціального розвитку і нове визначення соціальної роботи. Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму, 2015, № 1-2. С. 6-11.
- 17) Семигіна Т. Нові глобальні етичні принципи соціальної роботи. Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму, 2019, (1), 70-85.
- 18) Семигіна Т. Глобальні стандарти підготовки соціальних працівників як ідеалістичне бачення розвитку освіти із соціальної роботи. Publishing house «European Scientific Platform», 2020, 75-84.

19) Семигіна Т. В. Глобальні стандарти підготовки соціальних працівників як ідеалістичне бачення розвитку освіти із соціальної роботи. Репрезентація освітніх досягнень, мас-медіа та роль філології у сучасній системі наук, 2021? 75-84.

20) Собочан А. М., Тереза, Б., & Стром-Готфрід, К. Етичні міркування у дослідженнях із соціальної роботи. Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму, 2019, (1), 86-101.

21) Alwagfi A. A., Aljawarneh N. M., & Alomari K. A. Work ethics and social responsibility: Actual and aspiration. Journal of Management Research, 2020, 12(1), 26-36.

22) Frunza, A., & Sandu, A. Supervision of ethics in social work practice: A reconstruction of ethics expertise. In Ethical Issues in Social Work Practice, 2018, (pp. 175-209). IGI Global.

23) Hickey C. Research ethics in social research. Teaching Council Webinar Centre for Effective Services, 2018.

24) Hnatchuk O., Shestakova K., & Yaremchuk S. Використання принципів гуманізму в соціальній роботі. Social work and education, 2022, 9(2), 188-196.

25) Reamer F. G. Social work values and ethics. In Social Work Values and Ethics. Columbia University Press 2018.

26) Sewpaul V. & Henrickson M. The (r) evolution and decolonization of social work ethics: The Global Social Work Statement of Ethical Principles. International Social Work, 2019, 62(6), 1469-1481.

27) Sobočan A. M., Banks S., Bertotti T., Strom K., de Jonge E., & Weinberg M. In Conversation with a Case Story: Perspectives on Professionalism, Identity and Ethics in Social Work. Ethics and Social Welfare, 2020, 14(3), 331-346.

28) Watson A. Collision: An opportunity for growth? Māori social workers' collision of their personal, professional, and cultural worlds and the values and ethical challenges within this experience'. Journal of Social Work Values and Ethics, 2019, 16(2), 28-39.

МОДУЛЬ VI. СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ІНКЛЮЗІЇ

1) Давиденко Г.В. Інклюзія у вищих навчальних закладах Європейського Союзу : монографія / Г.В. Давиденко ; Національний авіаційний університет. - Вінниця : Нілан-ЛТД, 2015. - 313 с.

2) Залучення дітей з особливими потребами до загальноосвітніх класів / Е. Даніелс, К. Стаффорд. - Львів : Надія, 2000. - 255 с.

3) Інклюзивна освіта. Посібник для батьків: посібник / Анна Креста, Джоана Блейз, Ольга Красюкова-Еннз. - К., 2012. - 116 с.

4) Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: монографія / А. А. Колупаєва. - К. : Самміт-Книга, 2009. - 272 с.

5) Інклюзивна школа: особливості організації та управління: Навчально-методичний посібник / Кол. авторів: Колупаєва А. А., Софій Н. З., Найда Ю. М. та ін. За заг. ред. Даниленко Л. І., - К.: 2007. - 128 с.

6) Інклюзія дітей з порушеннями психічного розвитку : монографія / Ольга Ферт ; Львівський національний університет імені Івана Франка. - Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 431 с.

7) Найда Ю. Соціальна інклюзія : навчально-методичний посібник / [Ю.М. Найда, Т.М. Ткаченко] ; Всеукраїнський фонд "Крок за кроком", Фонд Чарльза Стюарта Мотта. - Київ : Видавничий дім Плеяди, 2014. - 66 с.

- 8) Нечепорчук А. Новий освітній простір. Безбар'єрність. Інформаційний посібник, 2019. - 151 с.
- 9) Піронкова О. Технології стигматизації та інклюзії як альтернативні соціальні практики взаємодії з психічнохворими в сучасному суспільстві : монографія / Оксана Феліксівна Піронкова. - Харків : Око, 2016. - 398 с.
- 10) Садова І. Інклюзія у закладах загальної середньої освіти України : тенденції розвитку: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. - Дрогобич : Посвіт, 2020. - 447 с.
- 11) Соціальна та освітня інклюзія : історія, сучасність, перспективи розвитку : колективна монографія / за загальною редакцією С.П. Миронової, Л.Б. Платаш ; Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. - Чернівці : Технодрук, 2021
- 12) Стандарти громадсько-активної школи: соціальна інклюзія: навчально-методичний посібник / Найда Ю.М., Ткаченко Л.М. Під заг. ред. Даниленко Л.І., - К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 68 с.
- 13) Теорія і практика інклюзивної освіти [навчально-методичний посібник] / Упорядник Бондар К. М. – [2-ге вид., доп.]. – Проект «Підтримка інклюзивної освіти у м. Кривий Ріг», 2019. – 170 с.

МОДУЛЬ VII. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ.

- 1) Варій М. Й. Загальна психологія: [підр.для студ. вищ. навч. закл.] / Варій М.Й. – [3- те вид.]. – К.: Центр учбової літ-ри, 2009. – 1007 с.
- 2) Загальна психологія : навч. посібник. - Київ : Центр учбов. літ., 2017. - 296 с.
- 3) Загальна психологія. Навч. посіб. / [Сергеєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасєка О.В.]. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 296
- 4) Загальна психологія. Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. та ін. Підручник. — К.: Каравела, 2019. — 464 с.
- 5) Історія психології: від античності до початку ХХ століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. – НВП «Інтерсервіс». – 235 с. – Режим доступу до ресурсу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/16139/1/O_Kokhanova_IP_IL.pdf
- 6) Максименко С. Д. Загальна психологія : навч. посібник. - Київ : Центр учбов. літ., 2018. - 272 с.
- 7) Партико Т. Б. Загальна психологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Т. Б. Партико. – К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. – 416 с.
- 8) Психологія: підручник // за заг. ред. Т. Б. Партико Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. - Київ: Ін Юре, 2014. - 665 с
- 9) Савчин М.В. Загальна психологія : навч. посіб. / М.В. Савчин. – К.: Академвидав, 2011. – 464 с.
- 10) Савчин М.В. Загальна психологія : навч. посіб. / М.В. Савчин. – К. : Академвидав, 2011. – 464 с.
- 11) Субашкевич І. Р. Вплив сімейного виховання на формування ціннісних орієнтацій підлітків [Електронний ресурс] / І. Р. Субашкевич, Х. Т. Сеньків. // Інноваційна педагогіка. – 2020. – С. 196–201. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.innovpedagogy.od.ua/21-2>.

МОДУЛЬ VIII. ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

- 1) Видра О.Г. Вікова та педагогічна психологія: навчальний посібник / О.Г.Видра. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 112 с.
- 2) Вікова та педагогічна психологія. Навч. посібник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – Київ: Каравела, 2007. – 400 с.
- 3) Заброцький М. Основи вікової психології: Навч. посібник / М. Заброцький. – Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2003. – 112 с.
- 4) Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія / В. П. Кутішенко. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 125 с. Поліщук М. Вікова та педагогічна психологія / М. Поліщук. – Суми: Університетська книга, 2010. – 325 с.
- 5) Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія. / В.П. Кутішенко. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 128 с.
- 6) Поліщук В.М. Вікова та педагогічна психологія. / В.М. Поліщук. Навчально-методичний посібник. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2007. 330 с.
- 7) Савчин М. В. Вікова психологія / М. В. Савчин, Л. А. Василенко. – Київ: Академвидав, 2005. – 360 с.
- 8) Савчин М.В. Вікова психологія: Навч. посіб. – 2-ге вид., стереотип. / М.В. Савчин, Л.П. Василенко. – К. : Академвидав, 2009. – 360 с.
- 9) Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О.В. Педагогічна психологія: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 168 с.
- 10) Скрипченко О.В. Вікова та педагогічна психологія. Навч. посібник / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін. – К. : Каравела, 2007. – 400 с.

МОДУЛЬ ІХ. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

- 1) Гапон Н. П. Соціальна психологія. Навчальний посібник / Н. П. Гапон. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. 2008. – 401 с.
- 2) Корнєв М. Н. Соціальна психологія: Підручник / М. Н. Корнєв, А. Б. Коваленко. – К: Либідь, 2008. – 301 с.
- 3) Кудерміна О. І., Казміренко Л. І., Власенко С.Б. Соціальна психологія. Київ: 2020. 234 с.
- 4) Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник / Л. Е. Орбан-Лембрик. – К: Академвидав, 2010. – 649 с.
- 5) Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностай, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін. ; за ред. М. М. Слюсаревського. – Київ : Талком, 2018. – 580 с.
- 6) Русинка І. І. Психологія: Навчальний посібник / І. І. Русинка. – К: Знання, 2009. – 512 с.
- 7) Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Волянюк, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.
- 8) Степанов О. М. Психологічна енциклопедія / О. М. Степанов. – К: Академвидав, 2006. – 855 с.
- 9) Субашкевич І. Р. Дослідження соціально-психологічних настроїв українців у період війни / І. Р. Субашкевич, А. Д. Шпагіна. // Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія. – 2022. – С. 116–122. DOI <https://doi.org/10.32838/2709-3093/2022.2/19>

10) Субашкевич І. Р. Медіа-активність особистості під час війни в Україні / І. Р. Субашкевич, В. Р. Рижко. // Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія. – 2022. – С. 37–42. <https://doi.org/10.32782/2709-3093/2022.4/07>

11) Циба В. Т. Системна соціальна психологія: Навч. посібник / В. Т. Циба. – К: Либідь, 2006. – 461 с.

МОДУЛЬ X. СОЦІАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ГРОМАД

1) Безпалько О. М. Соціальна робота в громаді : навчальний посібник. Київ: ЦНЛ. 2005. 176 с.

2) Безпалько О. М. (2019). Партиципативна модель управління розвитком об'єднаних територіальних громад. Цифрові трансформації у міжнародному туризмі як чинник економічного. 2019. Вип.22. С.12-23.

3) Біль, М. М., Гринчишин, І. М. Людський потенціал територіальної громади в контексті забезпеченні її спроможності. Теорія і практика управління в умовах суспільних викликів і трансформацій: матеріали доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (06 червня 2019 р.). Львів: Львівський інститут ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2019. 162 с.

4) Боярський О. О. Види територіальних громад в яких функціонує людина-член громади. Соціальний Калейдоскоп. 2020. Вип. 1(2).

5) Витрикуш В. І. Формування стратегії об'єднаної територіальної громади (Doctoral dissertation). 2021.

6) Волковинський С. В. Сучасні моделі соціальної роботи у територіальній громаді. Сучасне українське студентство: проблеми та ціннісні орієнтації. 2020. Вип.33. С. 24-39.

7) Дудкіна О. Місцеві ініціативи та проекти розвитку територіальних громад: проблеми розробки та реалізації (Doctoral dissertation, Тернопіль: ТНЕУ. 2018.

8) Жуковська А., Дяків О. Вектори та інструменти інклюзивного розвитку територіальних громад. Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України. 2022. Вип. 26. С. 62-71.

9) Караман О. Л., Юрків Я. І. (2019). Вразливі категорії населення як об'єкт соціальної роботи в громаді. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2019. Вип. 6 (329) Ч. 1. С. 5-15.

10) Кривдіна, І. Латишева, В. Активізація переговорного процесу та комунікативної взаємодії між органами публічної влади та громадськістю на регіональному рівні. Наукові перспективи. 2021. Вип.5. С.11-21.

11) Коляда Н., Кравченко О., Кучер Г. (2018). Соціальна робота з дітьми шкільного віку в громаді: практичний досвід. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». 2018. Вип. 2 (43). С. 126-132.

12) Кравченко О., Кучер Г. (2021). Соціальна робота на рівні громади в умовах пандемії. University Scientific Notes. 2021. Вип. 4 (82). С. 22-31.

13) Курносенко Л. Соціальна інтеграція об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації: теоретичні підходи. Актуальні проблеми державного управління. 2019. Вип. 3 (79). С. 20-25.

14) Лях Т., Спіріна Т., Лехолетова М. Методи оцінки територіальною

громадою власних потреб. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». 2022. Вип. 1 (50). С. 178-181.

15) Нечипорук Л. І. Соціальна активність молоді в громаді: банк молодіжних ініціатив. Психологія життєвого простору сучасної молоді. 2021. С. 17-20.

16) Палатна Д. Розвиток соціальної сфери у сучасних територіальних громадах. *Social work and education*. 2022. Вип. 9(1). С. 26-43.

17) Пейн М. Сучасна теорія соціальної роботи. К.: Б.В.. 2000. 456 с.

18) Семигіна Т. В. Робота в громаді: практика й політика. К. : Вид. дім «КМ Академія». 2004. 180 с.

19) Семигіна Т. В. Модель соціального планування на місцевому рівні. Наукові записки НаУКМА. 2006. Вип.59. С. 61-67.

20) Семигіна Т. В., Лиховид Д. О. Як перетворити населення на спільноту? (Соціально-технологічні аспекти розвитку територіальної громади). Наукові записки НаУКМА. Соціологічні науки. 2015. Вип. 174. С. 81-85.

21) Семигіна Т. В., Ярошенко А. А. Гендерні аспекти сучасної соціальної роботи: практика й освіта. *Paradigms of the modern educational process: opportunities and challenges for society*. 2020. С. 78-86.

22) Слозанська Г. І. Діяльність фахівця із соціальної роботи з надання соціальних послуг населенню у територіальній громаді. Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна». 2016. Вип. 12. С. 113-119.

23) Слозанська Г. І. Організація громади як метод соціальної роботи у громаді. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: " Педагогічні науки". 2016. Вип. 16.

24) Слозанська Г. І. Категорії клієнтів фахівця із соціальної роботи в об'єднаній територіальній громаді. Щомісячний науково-педагогічний журнал Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка «Молодь і ринок». 2017. Вип. № 2 (145). С. 68-74.

25) Слозанська Г. І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи: монографія. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. 382 с.

26) Спіріна Т. П. Оцінка потреб вразливих груп населення у контексті розвитку територіальних громад в Україні. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. 2021. С. 104-106.

27) Спіріна Т. П., Лях Т. Л., Рогожинська В. Є. Принципи міждисциплінарної взаємодії у соціальній роботі. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2020. Вип. 27(3). С. 224-228.

28) Янцеловська Я. В. Соціальна робота у територіальній громаді: специфіка, основні напрямки та особливості в період (Doctoral dissertation, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича). 2021.